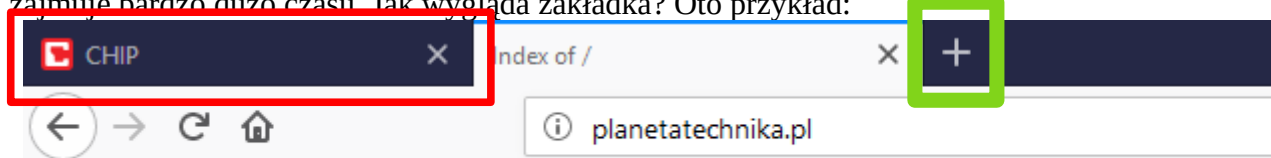

Użytkowanie komputera na co dzień. Poczta elektroniczna.

1. Zaawansowane użytkowanie przeglądarki internetowej.

Do tej pory używaliśmy przeglądarki w ramach jeden zakładki. Czym są zakładki? Zakładka to „okno w oknie” - pozwalają na przerzucanie (przełączanie się) pomiędzy treściami np. 2 czy większej ilości stron internetowych bez konieczności ciągłego przeładowywania całych stron WWW. Jest to bardzo wygodne i sensowne zwłaszcza, że niekiedy załadowanie się danej strony zajmuje bardzo dużo czasu. Jak wygląda zakładka? Oto przykład:

Index of /

Powyżej czerwoną ramką oznaczona została jedna z zakładek, na której załadowana jest strona chip.pl. Na pierwszym planie jest z kolei strona planetatechnika.pl. Wszystko w ramach jednego okna przeglądarki Mozilla Firefox.

Kliknięcie lewym przyciskiem myszy na nazwę zakładki powoduje przełączenie się na jej zawartość. Z kolei jeżeli chcemy zamknąć którąś z zakładek (nie jest nam potrzebna) to wystarczy kliknąć lewym przyciskiem myszy na znak X po prawej stronie każdej zakładki (analogicznie do symbolu zamykającego okna w systemie Windows).

Wzięty w zieloną ramkę znak PLUS pozwala na otwarcie nowej, czystej zakładki. Możemy w niej wpisać adres strony internetowej, wyszukać wskazaną frazę czy otworzyć dowolną zawartość z popularnych bądź polecanych źródeł.

INFORMACJA: Nową zakładkę można także otworzyć w chwili kliknięcia środkowym przyciskiem myszy (kółkiem) na odnośnik na dowolnej stronie internetowej (taki jak chociażby ten przedstawiony w poprzednim materiale odnośnie wyszukiwarek internetowych).

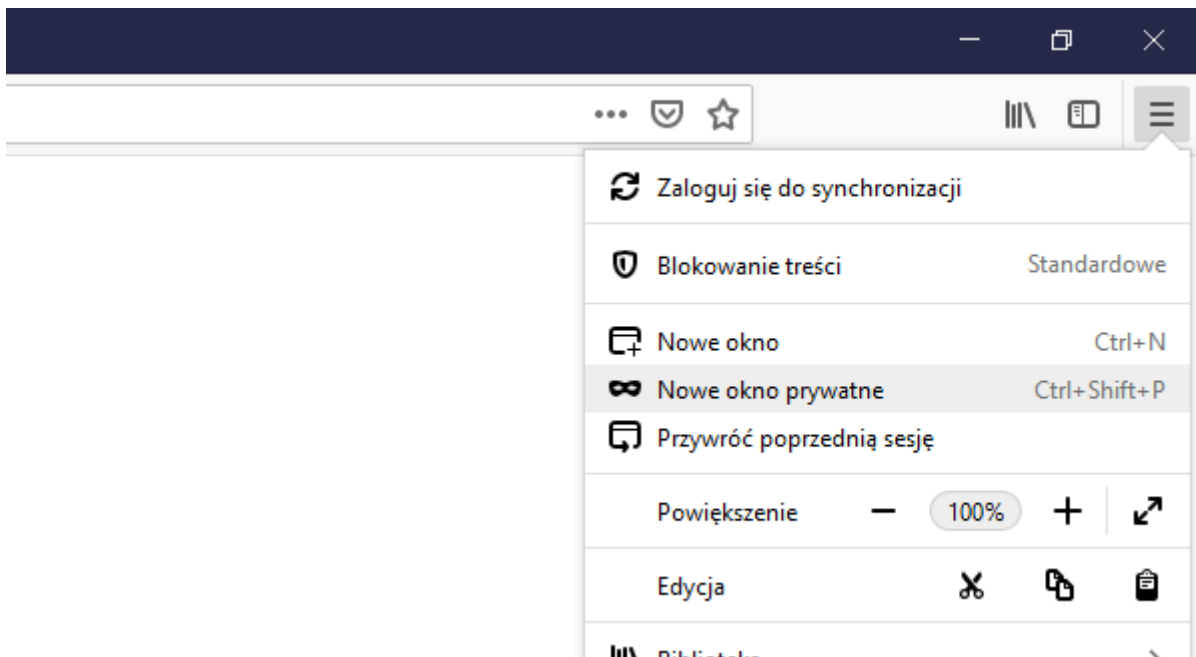
Zadanie:

- otworzyć przynajmniej 5 stron w nowych zakładkach
- zamknąć przynajmniej 2 losowe zakładki
- otworzyć przynajmniej jedną zakładkę poprzez użycie środkowego przycisku myszy

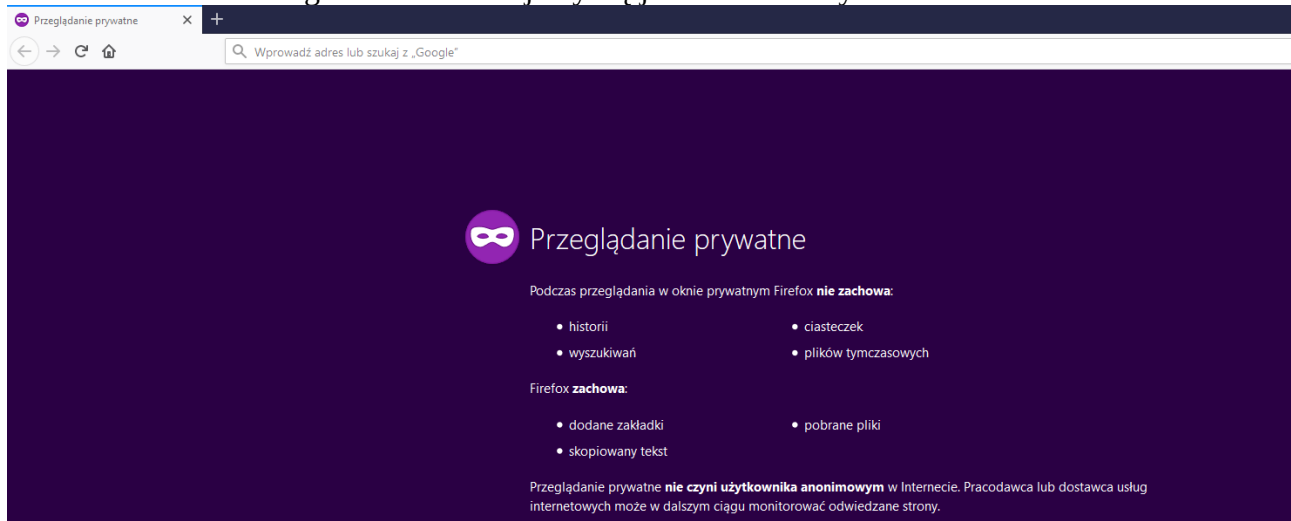
2. Tryb prywatny w przeglądarce.

Nim przejdziemy do kolejnego kroku, jakim jest założenie poczty elektronicznej, warto jest wiedzieć pewną rzecz dotyczącą prywatności w sieci. Korzystając z tzw. publicznych miejsc, jak np. szkolne komputery, nie najlepszym rozwiązaniem jest np. logować się na pocztę czy też określone usługi (bank, konto na portalu społecznościowym itp.) w „standardowym” trybie przeglądarki. Jeżeli jesteśmy jedynym użytkownikiem komputera, a on sam stoi w domu wtedy wszystko jest w porządku – tylko my mamy dostęp do naszych ewentualnie prywatnych treści i danych. Jednak w wyżej przytoczonym przykładzie nie powinniśmy zbyt pochopnie wpisywać jakichkolwiek danych w przeglądarce; przez nieodpowiednie kliknięcie opcji możemy bowiem zapisać je, a osoby korzystające po nas mogą je przechwycić (sytuacja porównywalna do pozostawienia karty bankowej z PIN w parku na ławce).

Dlatego od tego momentu powinniśmy zacząć korzystać z wyżej wspomnianego trybu prywatnego. Wywołuje się go najczęściej z menu przeglądarki. Nazywany jest trybem InPrivate, Incognito, trybem prywatnym. Poniżej zrzut ekranu z programu Mozilla Firefox i opcją uruchamiającą wspomniany tryb:

Po uruchomieniu nowego okna dowiadujemy się jak działa ten tryb:

Jego charakterystycznym elementem w przeglądarce Firefox jest fioletowa ikona z maską.

Zadanie:

a) uruchom wybraną przeglądarkę w trybie prywatnym

3. Poczta elektroniczna.

W dzisiejszych czasach brak posiadanej elektronicznej skrzynki pocztowej równoważne jest z brakiem adresu zamieszkania. Od znajomych, poprzez pracodawców, kończąc na coraz większej ilości urzędów państwowych – wszyscy oczekują, że będą mogli z nami wymienić się wiadomościami poprzez sieć chociażby w ten sposób.

Jeżeli posiadamy już pocztę – krok ten można pominąć. Jeżeli jednak nie posiadamy żadnej skrzynki elektronicznej to najwyższy czas by takową założyć. Oto krótka lista serwisów udostępniających nieodpłatnie skrzynki pocztowe:

- int.pl
- poczta.o2.pl
- onet.pl
- wp.pl

- gmail.com
- outlook.com

Czym powinno się kierować podczas zakładania skrzynki?

- pojemnością – pierwszy z czynników; im więcej miejsca tym lepiej dla nas
- rozmiarem załącznika – niekiedy nawet najważniejszy czynnik. Określa jak duże wiadomości możemy przyjąć/wysłać. Im większe tym lepiej
- ilość zbieranych danych – bądźmy szczerzy, nie ma nic za darmo. Każda z firm musi na udostępnionej skrzynce zarobić. Im więcej danych firmy mogą pobrać (i przekazać innym) tym gorzej dla nas. Innymi słowy – im więcej danych musimy podać do formularza tym bardziej powinniśmy unikać usługi...
- powiązanie usług – ...jednak trzeba pamiętać o tym, że dana skrzynka może nam dostarczyć dodatkowych korzyści. Przykładowo zakładając skrzynkę na gmail.com możemy powiązać ją z naszym telefonem i zacząć pobierać aplikacje ze sklepu Google Play oraz zapisywać/pobierać nasze kontakty do/z serwerów firmy Google.

Tak naprawdę to, co wybierzemy zależy tylko od naszych preferencji.

Zadanie:

- a) założyć skrzynkę pocztową (jeżeli takowej nie posiadamy).

3. Pobieranie i instalowanie programów z sieci.

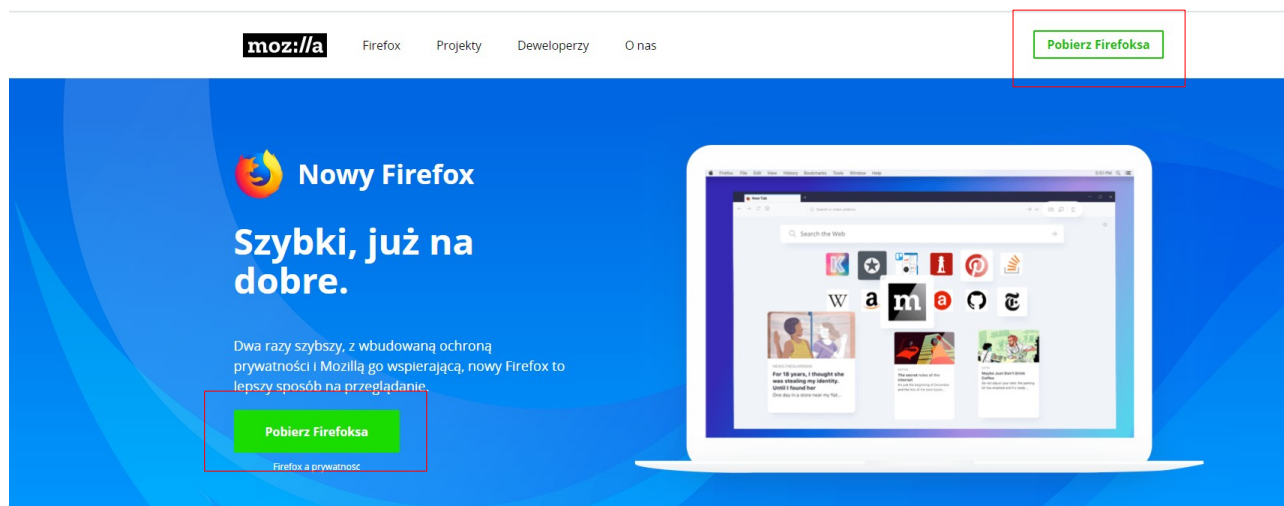
Kolejnym ważnym aspektem jest możliwość szukania i instalowania oprogramowania w systemie operacyjnym. Domyślnie system posiada określone oprogramowanie, jednak na dłuższą metę może być ono niewystarczające.

Przykładowo bardzo szybko może okazać się, że nasz system nie posiada domyślnie przeglądarek takich jak Firefox czy Chrome. Nie posiada żadnego programu graficznego poza Paint czy też programu do edycji tekstu innego niż Wordpad. Jeżeli chcemy posiadać inne programy do wyżej wymienionych celów – musimy takowe najpierw pobrać.

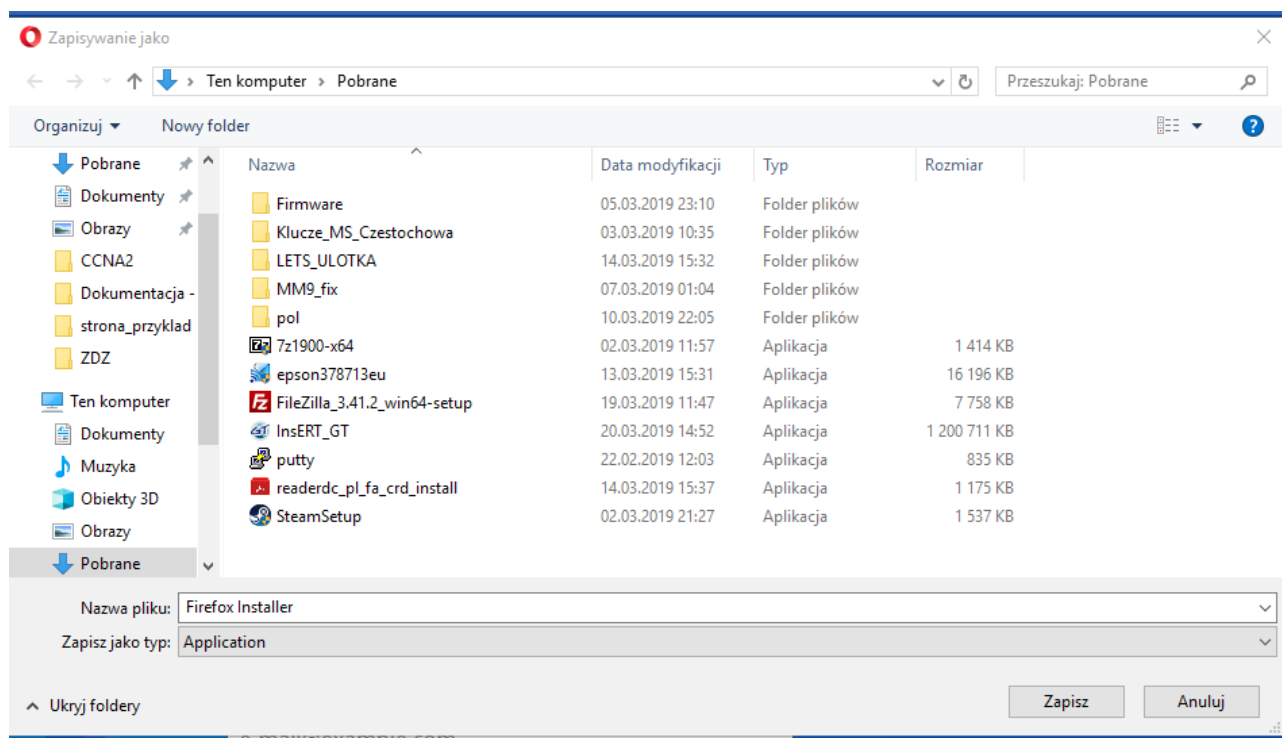
Przykładowo instalację przeglądarki Mozilla Firefox można wykonać poprzez:

wejście na stronę - <https://www.mozilla.org/pl/>

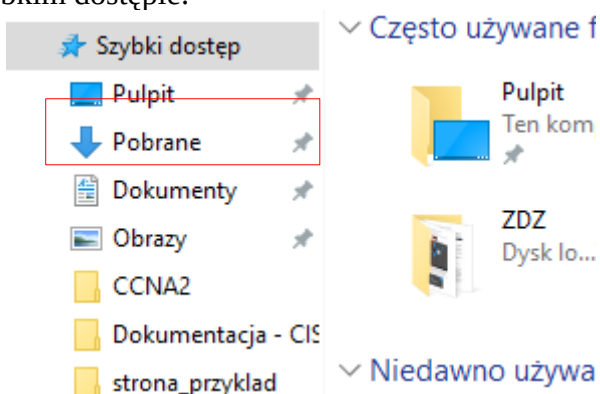
- kliknięcie na przycisk Pobierz Firefoksa:

W zależności od tego, jakiej przeglądarki będziemy używać, pojawi się prośba o podanie miejsca, w którym chcemy zapisać nasz plik:

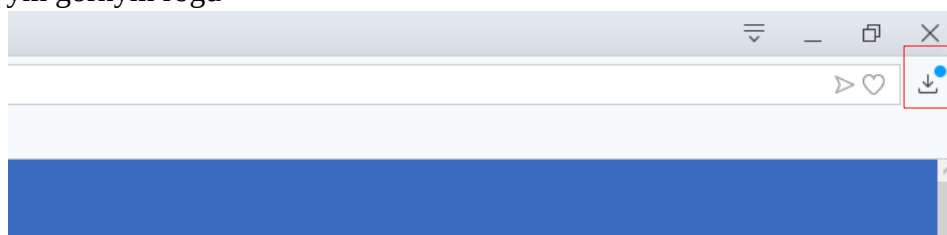
UWAGA: Niektóre przeglądarki AUTOMATYCZNIE zaczną pobierać każdy plik do katalogu pobierania w systemie operacyjnym. W przypadku Windows katalog ten najczęściej znajduje się na dysku C:\Users\\Downloads, gdzie nazwa_uzytkownika to nazwa aktualnie zalogowanego użytkownika (przykładowo w sali to uczen). Katalog ten jest dostępny również w „przyjaznej” nazwie w szybkim dostępie:

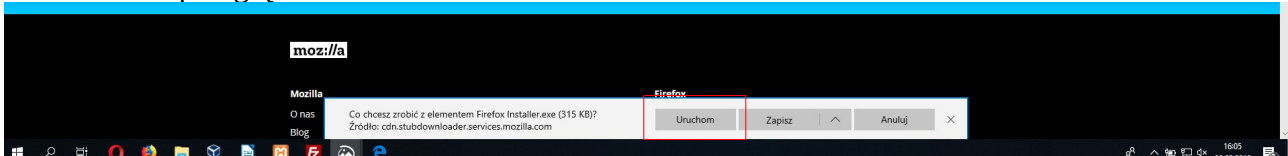
O tym jak korzystać z katalogów i folderów – nieco później.

Wracając do naszego pobierania – gdy program będzie już pobrany, w zależności od przeglądarki będzie dostępny:

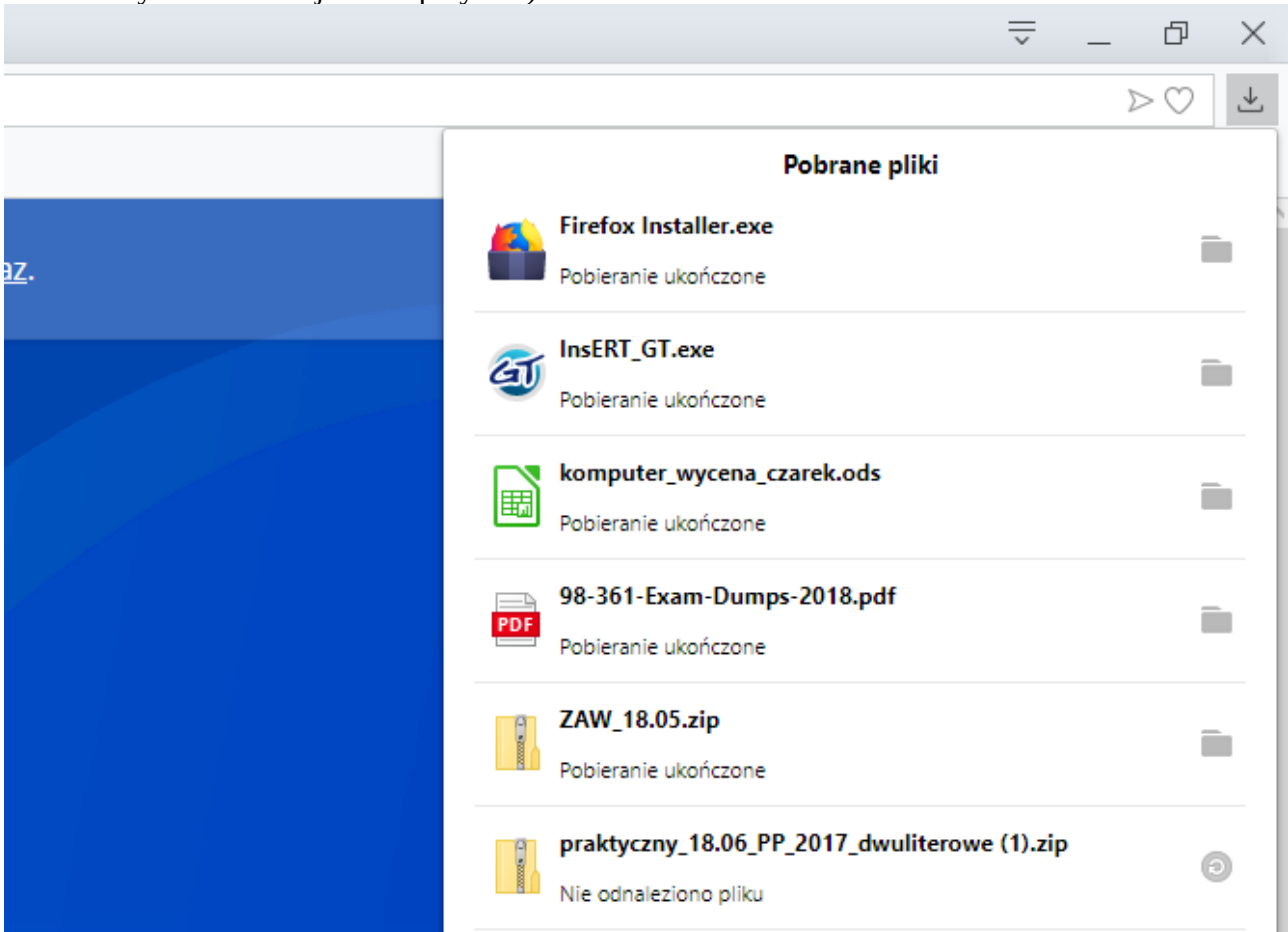
- w prawym górnym rogu

- na dole ona przeglądarki:

W pierwszym przypadku lista pobranych plików będzie wyglądała następująco (gdy klikniemy w zaznaczony w czerwonej ramce przycisk):

Każdy pobrany plik (najświeższy) ustawia się na szczycie tej listy. Jeżeli chcemy taki program np. uruchomić, klikamy na niego DWA RAZY lewym przyciskiem myszy. Instalacja po prostu rozpocznie się.

Niekiedy będziemy proszeni o potwierdzenie swoich uprawnień jako administratorzy komputera (bądź proszeni o hasło takiego użytkownika – np. przy instalacji Mozilla Firefox). Oznaczać to będzie, że program próbuje ingerować lub modyfikować pliki bądź katalogi, które system uznaje za krytyczne do działania całego komputera. W tym momencie możemy odpowiedzieć Nie – program bądź to przerwie swoją instalację, bądź, jak to ma miejsce z Firefox, zacznie się instalować tylko dla obecnego użytkownika (z pominięciem plików i folderów systemu operacyjnego). Żaden inny użytkownik (poza nami) nie będzie mógł skorzystać z programu zainstalowanego w ten sposób.

Po instalacji nowy program będzie dostępny w menu Start (prawdopodobnie z oznaczeniem Nowość). Można go uruchomić tak jak inne programy (wskazówki w pierwszym materiale).

Zadanie:

- pobrać i zainstalować program VLC Media Player
- pobrać i zainstalować program Vivaldi

c) pobrać i zainstalować program Intesrt GT. Program ten będzie potrzebny później na zajęciach. W celu jego pogrania należy odwiedzić adres:

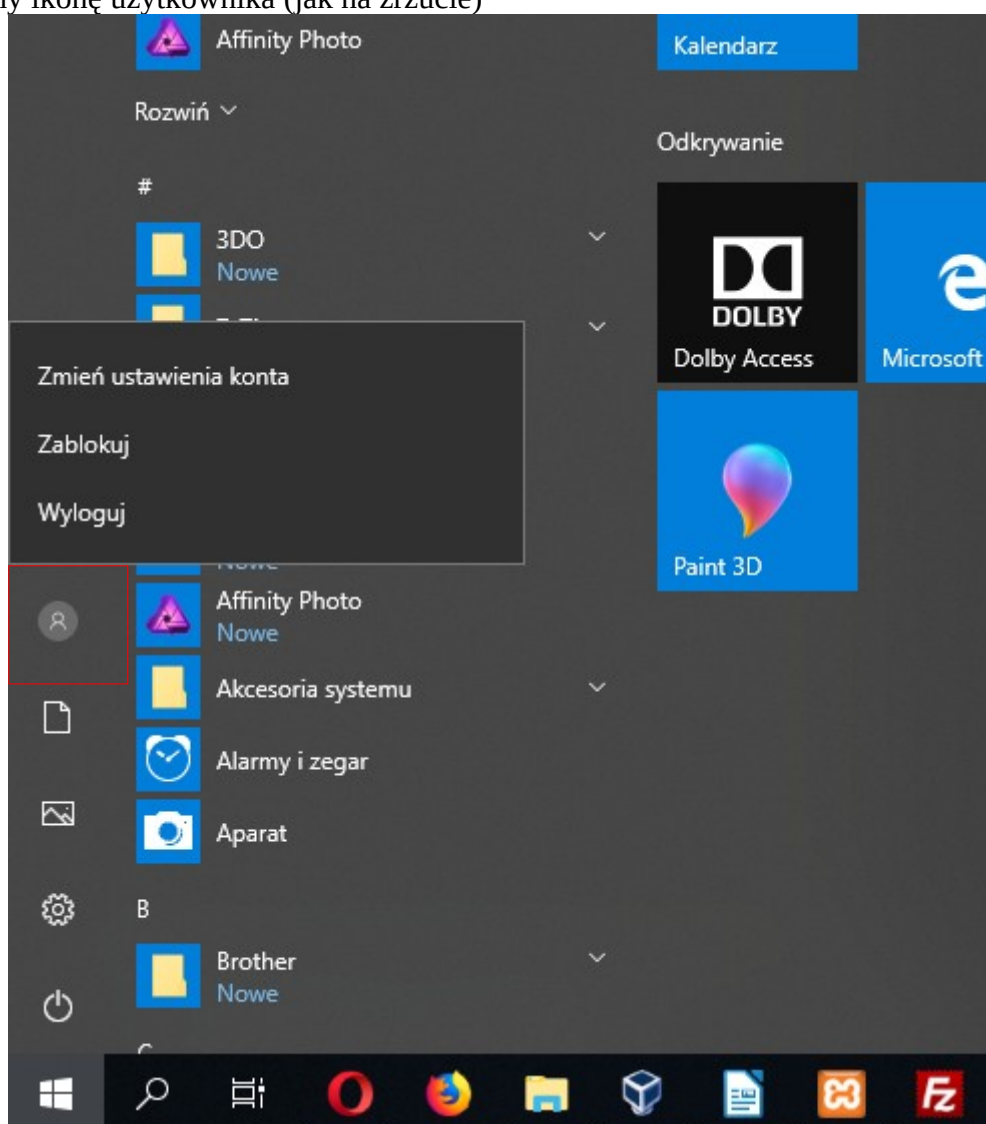
http://ftp.insert.com.pl/pub/demo/InsERT_GT/

i wybrać plik INSERT_GT.exe

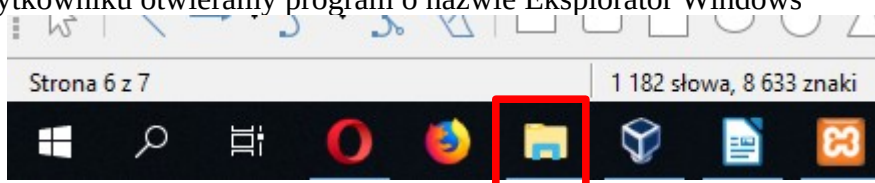
4. Poruszanie się po systemie plików.

Prawdopodobnie wszystkie wyżej wspomniane programy nie będą chciały działać (wymagają uprawnień administracyjnych, których nie posiadamy). Dlatego trzeba będzie się przełączyć na innego użytkownika i wykonać ich instalację. W tym celu:

- klikamy menu start
- wybieramy ikonę użytkownika (jak na zrzucie)

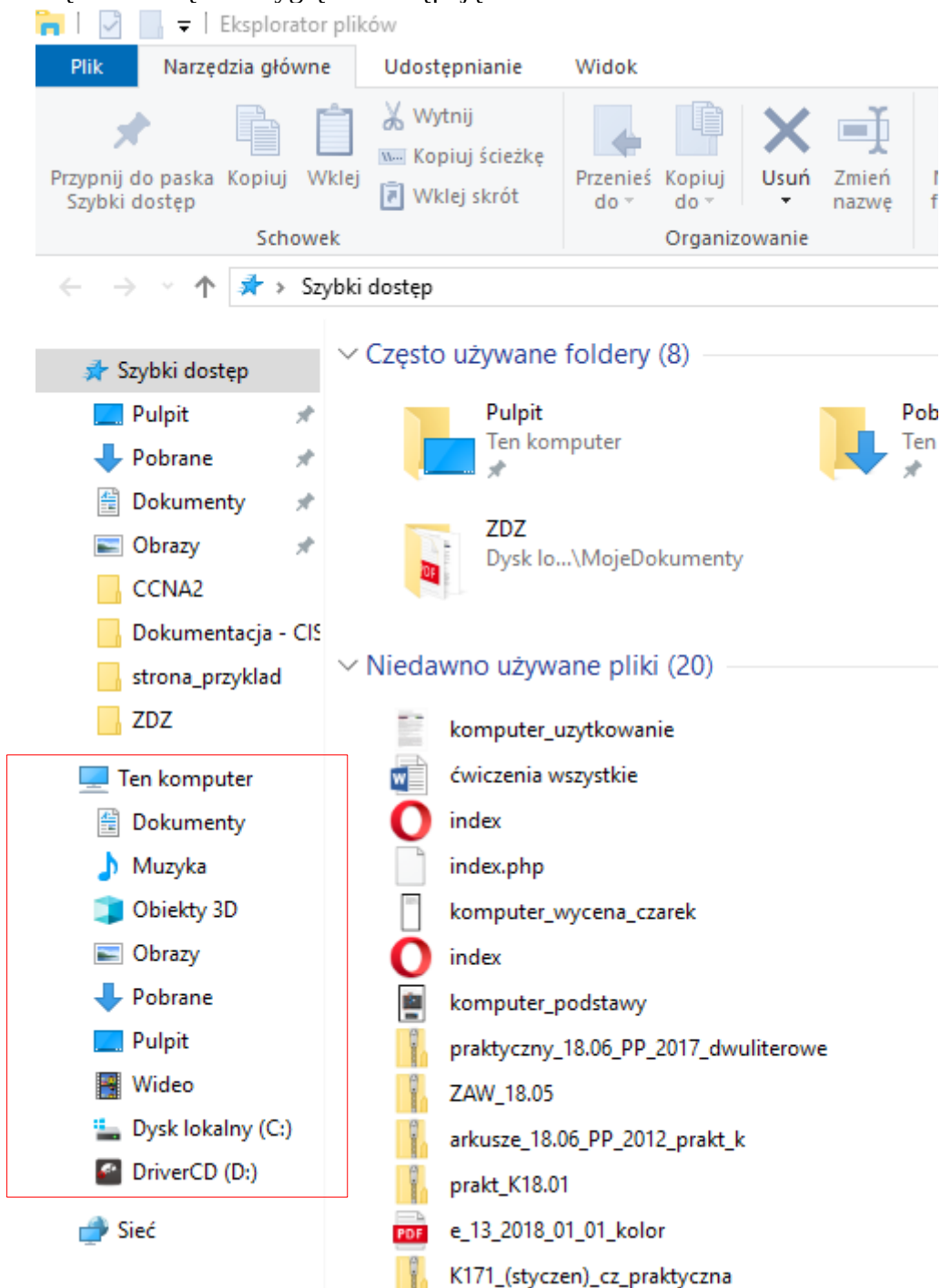

- z menu wybieramy Wyloguj; jeżeli jest większa liczba kont użytkowników w systemie powinna być także dostępna opcja Przełącz użytkownika – będzie ona nawet odpowiedniejsza.
- logujemy się na konto użytkownika wskazanego przez nauczyciela
- na nowym użytkowniku otwieramy program o nazwie Eksplorator Windows

- uruchomione okno pozwala nam na przeglądanie wszystkich dysków, plików i folderów dostępnych w naszym systemie

Teraz lewa część okna będzie wyglądać następująco:

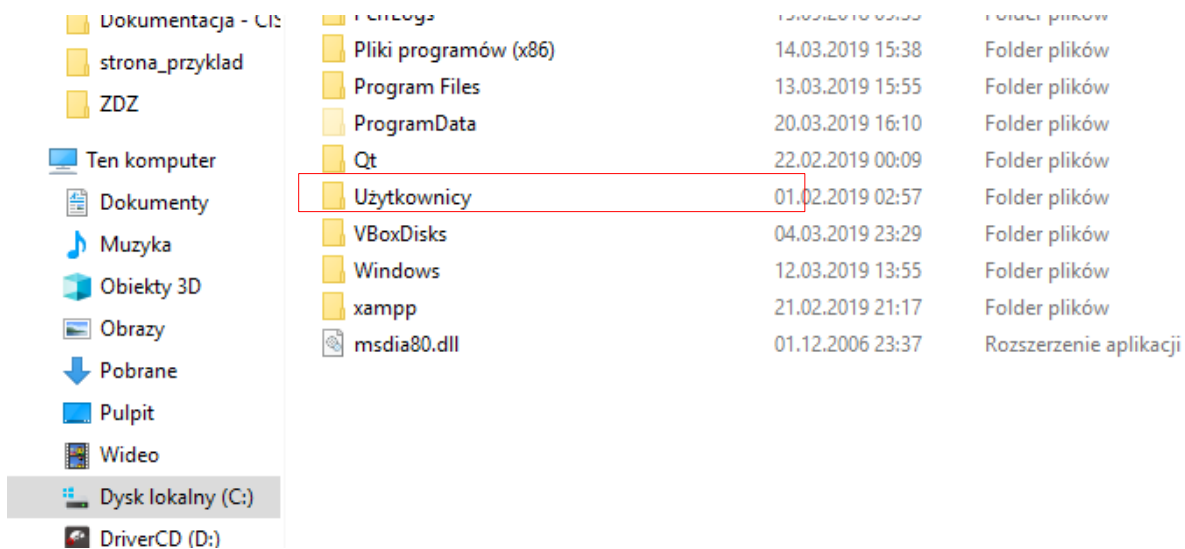

Nas będzie interesować część zaznaczona w czerwonej ramce.

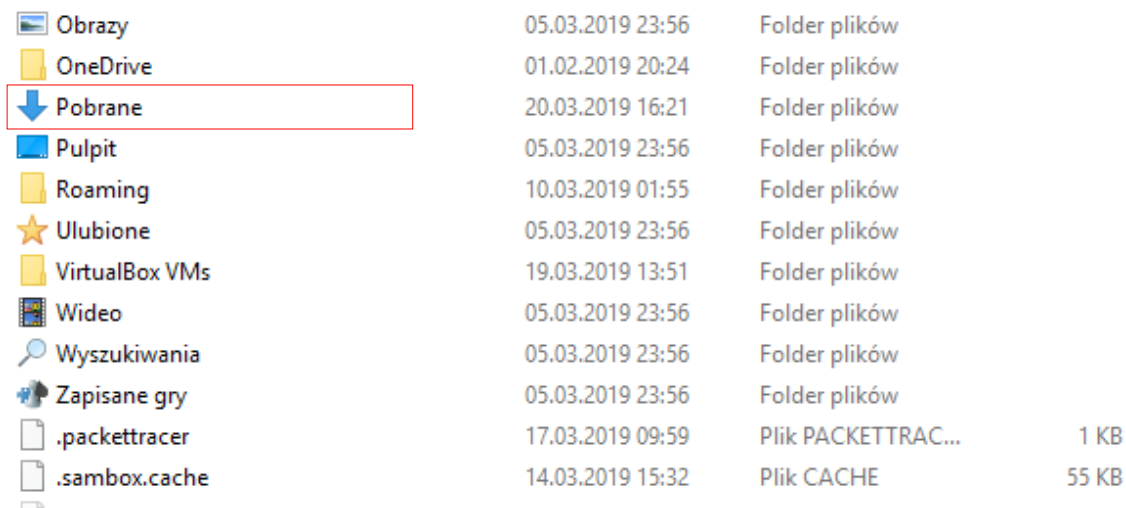
- Dokumenty, Muzyka, Obiekty 3D... aż do Wideo o foldery aktualnie zalogowanego użytkownika.
- Dwa ostatnie to tzw. partycje dysku, na których znajdują się dane.

Klikamy na dysk C: (w przykładzie ma opis Dysk lokalny lecz jego nazwa może się różnić na każdym z komputerów).

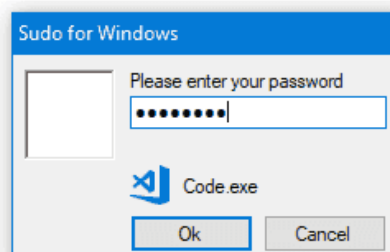
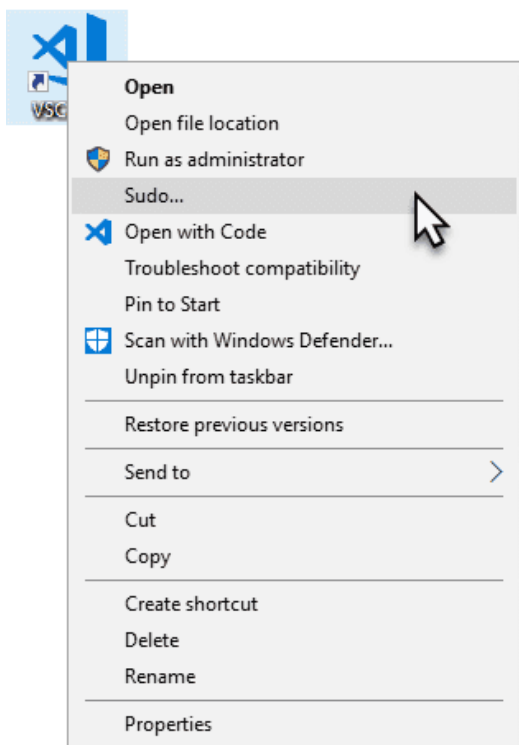
Znajdujemy katalog użytkownicy:

Klikamy w niego dwukrotnie lewym przyciskiem myszy. Wewnątrz powinien być katalog uczen. Również klikamy w niego dwukrotnie. W otwartym folderze znajdujemy ten o nazwie Pobrane (bądź Downloads – w zależności od wersji systemu operacyjnego)

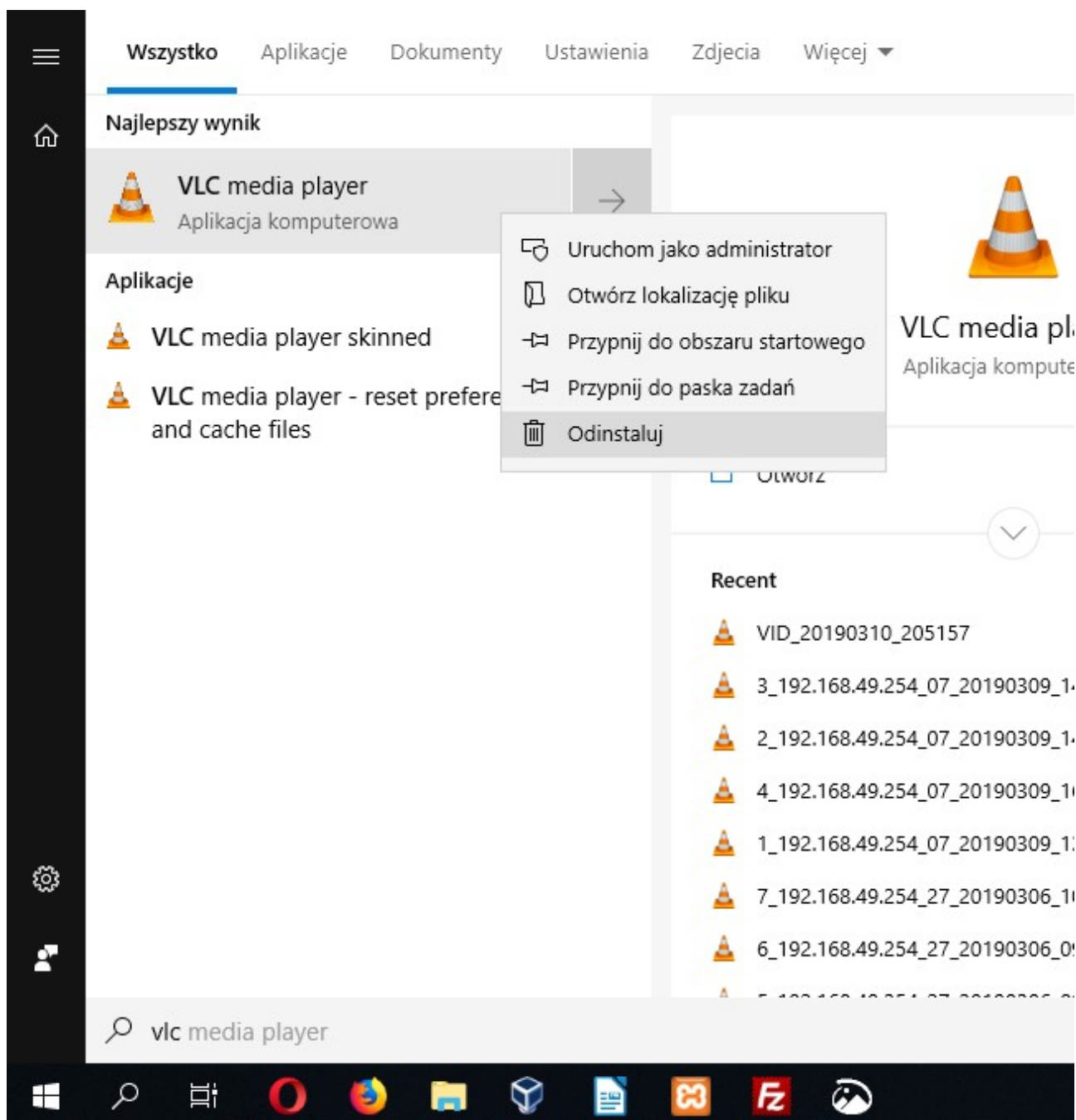
Klikamy w niego. Powinny być tam pobrane przez nas pliki. Klikamy PRAWYM przyciskiem myszy na pierwszy z pobranych plików. Wybieramy z menu program o nazwie Sudo... (zrzut ekranu obok):

Powinniśmy zostać poproszeni o potwierdzenie operacji (klikamy Tak lub Yes – w zależności od wersji językowej). Po tym program powinien zacząć się instalować.

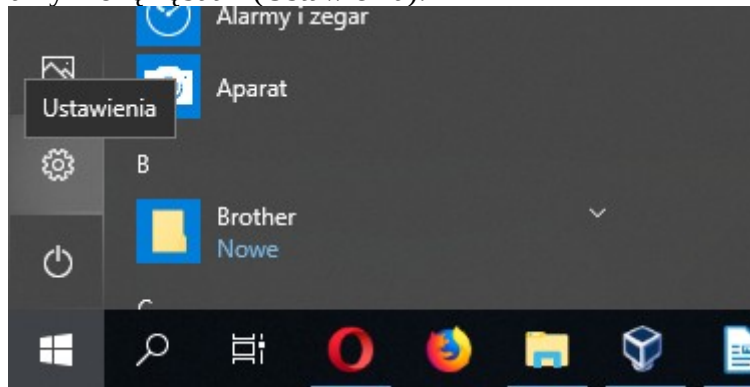
Instalacje programów wymagają od nas najczęściej bardzo mało ingerencji. Najbardziej typowa instalacja sprowadza się do klikania w przycisk Dalej.

Po instalacji wszystkie dodane do systemu programy powinny zacząć poprawnie działać. Jeżeli zechcemy się ich pozbyć to obecnie system pozwala na bardzo wygodne zarządzanie instalacją. Wystarczy kliknąć prawym przyciskiem myszy ikonę aplikacji w menu Start i wybrać opcję Odinstaluj.

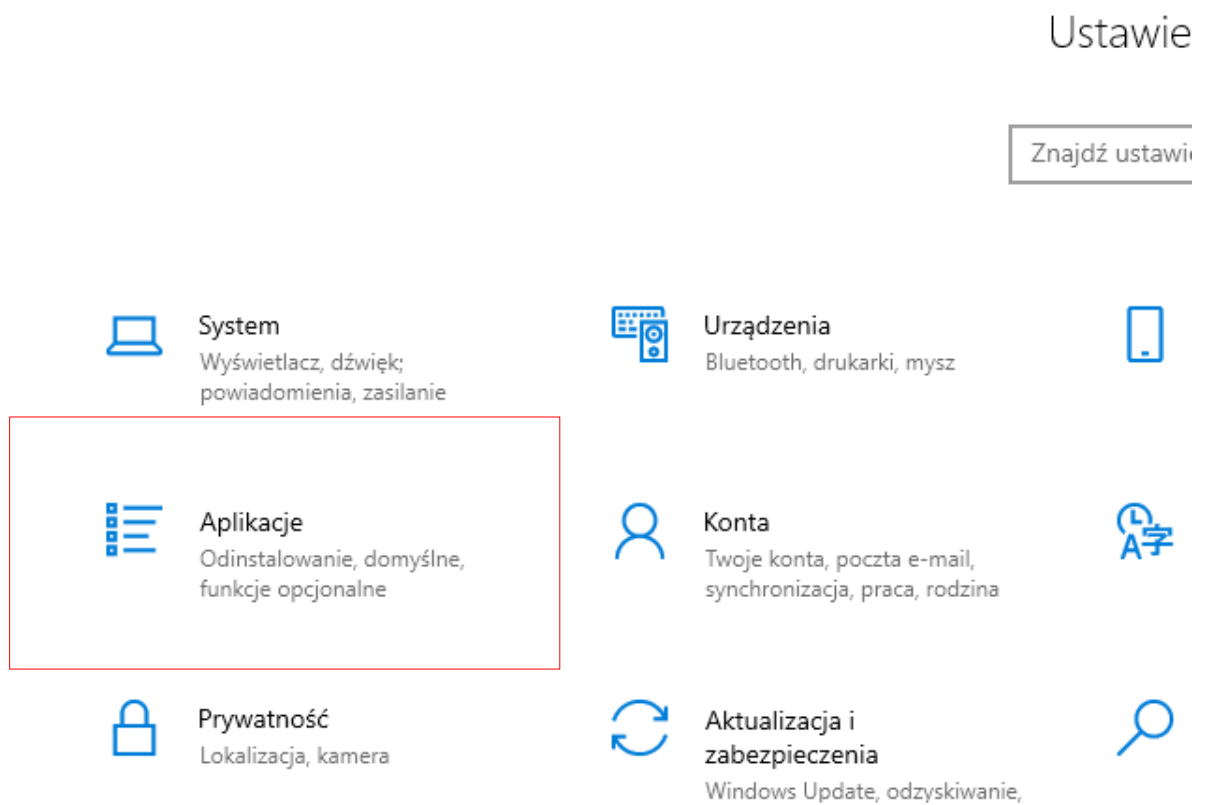

Oczywiście można też odinstalować aplikacje w klasyczny sposób:

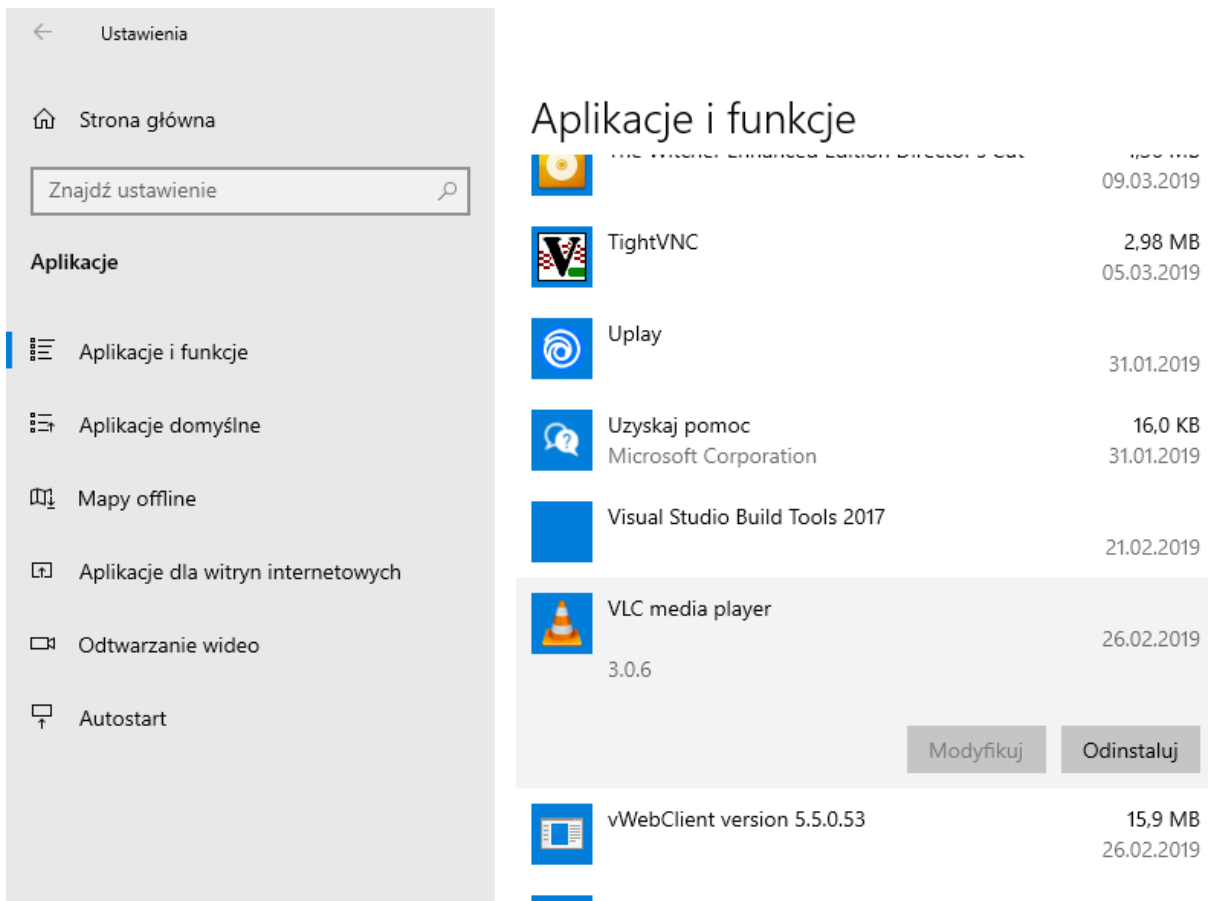
W menu start wybieramy ikonę zębatki (Ustawienia):

Z nowo otwartego okna wybieramy Aplikacje

Odnajdujemy aplikację do usunięcia, klikamy ją lewym przyciskiem myszy, a gdy pojawi się przycisk Usun - wybieramy go.

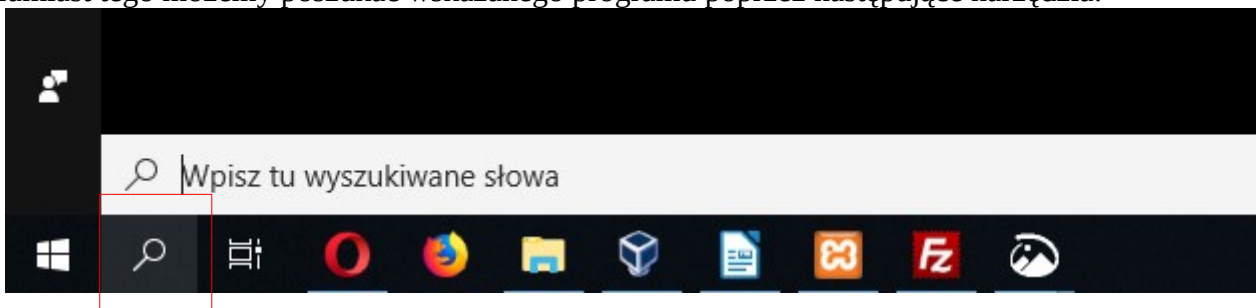
Zadanie:

- znaleźć w sieci informacje to jest folder, plik, partycja
- odinstalować zainstalowane programy o nazwie Vivaldi oraz VLC Media Player. Pozostawiamy jedynie InsertGT!

5. Zaawansowane przeszukiwanie bazy zainstalowanych programów w systemie Windows.

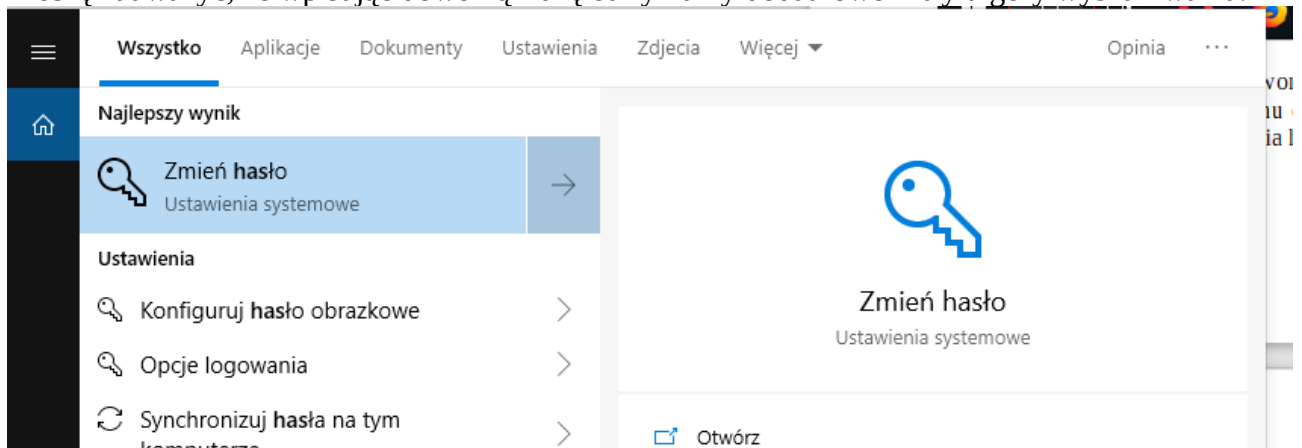
Ostatnia, ważna sprawa dotycząca uruchamiania i użytkowania programów w systemie operacyjnym. Nie musimy programów szukać „ręcznie” poprzez przewijanie długiej listy lub poprzez sprawdzanie każdego katalogu dostępnego np. w menu Start.

Zamiast tego możemy poszukać wskazanego programu poprzez następujące narzędzia:

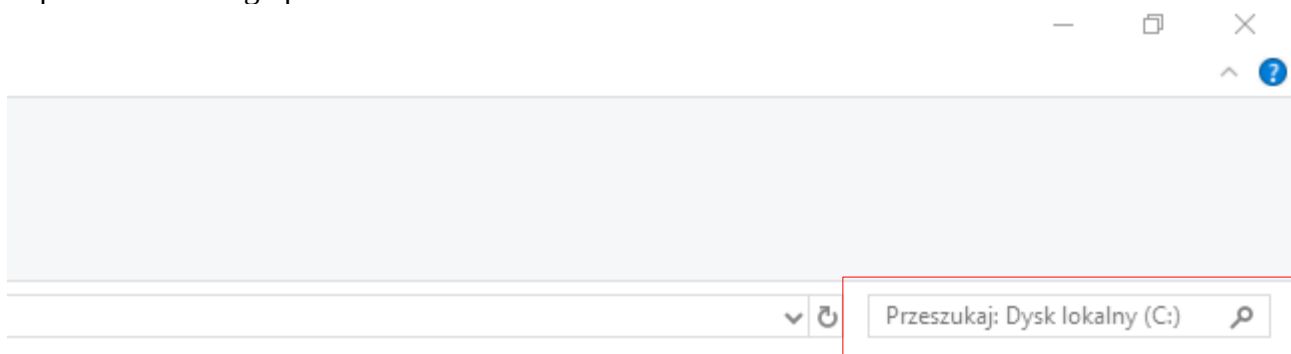
Gdy klikniemy lupę wziętą w czerwoną ramkę otworzy się pole do wpisywania słów. Możemy w nie wpisać np. notatnik dzięki czemu od razu znajdziemy pożądany przez nas program. Podobnie zadziała też rozpoczęcie wpisywania hasła bezpośrednio w menu Start.

Proszę zauważyć, że wpisując dowolną frazę otrzymamy dodatkowe filtry u góry wyszukiwania:

- Wszystko – pokazuje wszystkie wyniki
- Aplikacje – pokazuje w wynikach tylko znalezione aplikacje
- Dokumenty – pozwala przejrzeć pliki nie będące aplikacjami (np. pdf) znalezione przez wyszukiwanie
- Ustawienia – są to znalezione opcje konfigurujące niektóre z aspektów systemu operacyjnego
- Zdjęcia – pokazuje tylko pliki graficzne, które pasują do danej frazy
- Więcej – pokazuje pozostałe opcje przeszukiwania

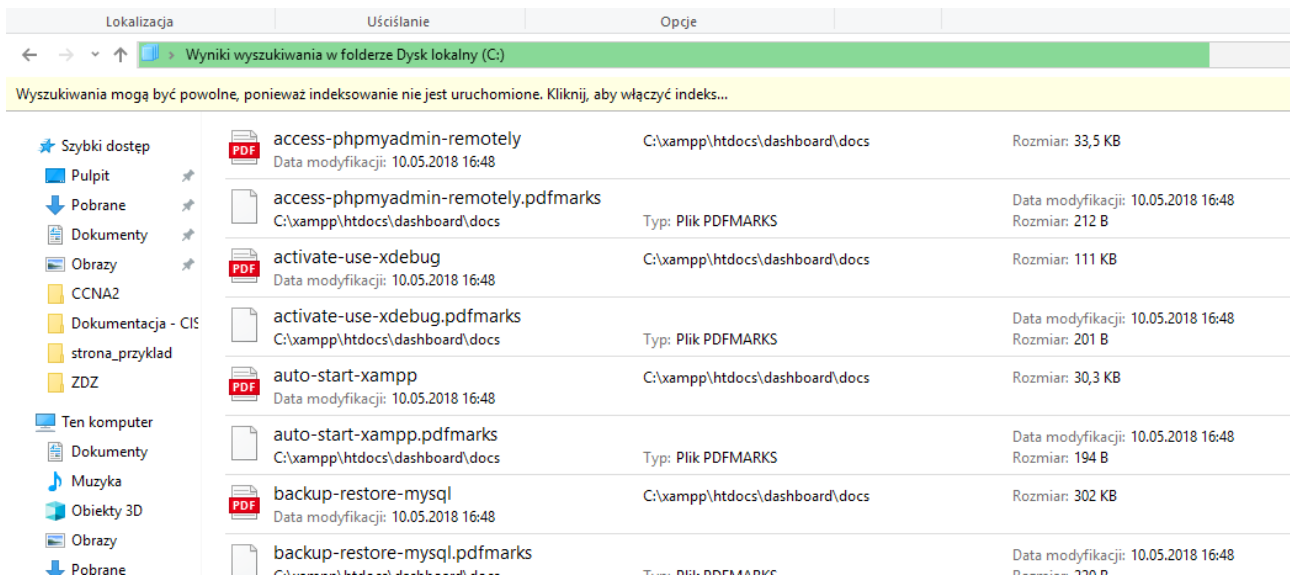
Możliwe jest także przeszukiwanie zawartości dysku twardego. W eksploratorze plików mamy odpowiednie do tego pole:

Pole to pozwala na tzw. uogólnienia - nie musimy do końca znać nazwę tego, czego szukamy.

Przykładowo chcąc znaleźć wszystkie pliki pdf na dysku można wpisać taką frazę:

*.pdf

Jeżeli natomiast wpisałibyśmy

`c?n*.pd?`

To znalezione zostaną elementy, które będą spełniać następujące kryteria:

- pierwsza litera nazwy zasobu (pliku lub folderu) to c
- następną DOKŁADNIE JEDNA litera może być dowolna (może to być nawet cyfra)
- następną litera musi być n
- ponieważ występuje gwiazdka – dalszy ciąg znakowy może być dowolny (może nie występować żaden znak lub może wystąpić ich dowolna ilość)
- musi wystąpić ciąg .pd (bo jest przez nas wpisany)
- musi być jeden, dowolny znak na końcu szukanej frazy

W ten oto sposób przeszukiwanie powinno się zawęzić do kilku wyników. W przypadku nowszych wersji systemu Windows niestety może być ignorowany znak zapytania.

Zadania:

- znaleźć wszystkie zainstalowane programy wchodzące w skład grupy IntertGT
- uruchomić jeden ze znalezionych programów
- znaleźć wszystkie pliki jpg dostępne na dysku C
- znaleźć pliki rozpoczynające się na literę w i kończące się na .exe